

Reverència a la llengua oficial

Si la reacció espanyola no fos inepta de tota ineptesa, i si endemés de la seva impudícia i viciament, no tingués una pètria i immodificable estructura mental que té molta semblança amb la dels endimoniats de Balma, és segur, seguríssim que hauria capit d'una manera satisfactòria l'acte de reverència a la llengua oficial, que des de molt temps venim fent els catalans.

Hom no pot deixar de percebre, que en la lluita pel retrabament del nostre esperit de col·lectivitat definida, —esperit nacional— una de les qualitats més prompte reobtingudes és aquella que Cervantes ens atribuï en aquella coneguda frase del «archivo de cortesía», frase que aquell personatge de farsa que fou el difunt dictador, es complavia a retreure, sens dubte amb la intenció de donar al país, una explicació clara i simple dels rebements que se li feien i dissimular a la vegada la tècnica d'aquests actes, que si bé era usada de terps, pels polítics grinyolaires —Azorin ens ho descriu mestriolament en «El chirrión de los políticos»— arribà a assolir en la era en que floriren els pupins, un grau de perfecció i afinament tant sistematitzat que hom no ho hauria pogut imaginar mai.

La cortesía — les bones maneres — ens ha portat a admirar tant la llengua castellana i la seva literatura, el seu formosíssim lèxic i la seva harmònica sintaxi, que de seguida ens hem posat, per por d'extrafer-la, per por de què el nostre castellà aproximatiu no la deshonorés, ens hem posat doncs, a parlar i escriure sempre en català.

Es per la dignitat de la llengua castellana, que el català conscient — el ciutadà de Catalunya — mal per «universalitzar» la seva llengua — l'encarnació del seu esperit— dins l'àrea de la seva terra.

És un fet universal, que allí on l'home té despert l'esperit cívic, allí on hi ha sentiment de ciutadania — amor a les coses pròpies i respecte a les dels demés— hom ha reivindicat la seva parla. Això ha sigut sempre un signe afirmatiu de desvetllament.

Però, circumscrivim-nos a Catalunya i observarem un fet mereixedor de tindre'l en compte.

Aquest acte de reverència a la llengua oficial —acte d'antidialectalisme— l'han fet només les valors modernes, les valors que marxen amb Europa. Així veiem per exemple, que en aquests darrers temps s'han produït, entre altres, dos fets que mereixen ésser esmentats per la pregonesa democràtica que respiren. Ens referim a l'aparició en català de «Trellall», òrgan del grup obrer extremista, que organitza un partit polític de classe, i a la completa catalanització del més antic dels diaris republicans d'Espanya «Les Circumstàncies» de Reus,

El cas d'aquest darrer mereix ésser comentat no sols perquè és una de les més importants publicacions comarcals, sinó també pel que en ell mateix significa.

Veritat que aquesta xarona aproximació — dialecte— del castellà, que hom veu en mants diaris dels *independientes* i dels altres que s'editen a Barcelona, i aquesta altra que parlen a València les dames i dametes de la bona societat, no honoren en res a aquesta llengua que encara, avui, veu mo-

rir —després d'haver-ne tingut tants!— aquests excel·sos cultivadors seus que es deien Gabriel Miró i Gómez de Baquero, i que si el seu passat no li assegurés amb escreix la seva immortalitat, li bastaria la actual plèiade intel·lectual castellana que la cultiva a major glòria seva.

Però si això suara dit no l'honora gaire, en canvi és un insult a la llengua oficial, ço que fan mantes publicacions comarcals de Catalunya. Cap català conscient ho tolera. Per més escarni aquestes publicacions s'anomenen bilingües, quan en realitat no són més que bidialectals, o bé una sistematització de l'argot local en dos grups de mots; un que en podriem dir *caló*, saturat de munyosisme i arnitxerisme, i l'altre saturat de pàgeseta, de moreneta, de blederia, de rector, de Vallfogona i de literatura *Pomell*.

Aquest castellà «sui generis» que escriuen mantes publicacions comarcals, crec que deu ésser allò que justifica el què un senyor espanyol molt savi, —ara no puc recordar el nom— que edità un diccionari de la llengua espanyola, molt més voluminós que el de la Real Acadèmia, on parla de la nostra terra digués «...en Cataluña se habla el catalán, que es una manera especial de pronunciar el español...»

Hom nota que la major part d'aquesta premsa, és editada per les dretes d'aquest país que més punts de semblança tenen amb les dretes espanyoles.

A vegades semblen fills espirituals del «Brusi», i si bé de vegades defensen clarament l'autonomia de Catalunya, resulta dolorós llegir aquestes coses en un pastitx, que no entenem i que al traïr, vulgues o no, l'origen racial del qui les escriu, dona una amarga impressió, de poca decència espiritual en la qual per l'anàlisi hom hi veu covardia, traïció íntima del propi ésser i la migradesa intel·lectual del provincianisme.

Aquestes i altres consideracions m'han suggerit, al fullejar aquests dies mants «Diarios» un dels quals extraordinari amb motiu de la Festa Major era tan gros com «La Vanguardia» i totalment escrit en català, si bé, una incomprendible migradesa d'esperit, una incomprendible inèrcia feia encapçalar el diari de la següent manera: «Diario de Reus».

J. TRAVÉ I MARCH

Barcelona, 3 de juliol.

Marian Puig

Plaça d'Angel Guimerà, 8 /-/- Telèfon 26

Pintures - Esmaits - Productes Químics - Queviures - Ultramarins

REPRESENTANT **BUICK**
dels Automòbils

El millor servei de Taxis a **40 cts.** el km.

Servei de Granollers a Sant Celoni
Cada dimecres i dies de mercat

Serveis a Mollet i a Vich

A Mollet, els dimarts i a Vich els dissabtes